

POSUDEK OPONENTA K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Jméno diplomantky:	Kateřina Kolářová
Téma práce:	Právní a kriminalistické aspekty ohledání místa činu v trestním řízení
Rozsah práce:	83 stran (<i>od úvodu po závěr + přílohy</i>) – cca 115 normostran
Datum odevzdání práce:	2. 3. 2023
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Dalibor Šelleng, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Mgr. Marek Dvořák, Ph.D.

Posuzovaná diplomová práce Kateřiny Kolářové se věnuje setrvale aktuální a v kriminalistické praxi velmi významné a nezastupitelné problematice ohledání místa činu. Předmětné téma diplomantka rozebírá na celkem 83 stranách (115 normostranách) v šesti obsahových kapitolách ohraničených úvodem a závěrem. Strukturování diplomové práce je z pohledu oponenta vhodně zvoleno, kapitoly mají logickou návaznost a postupují od obecného ke konkrétnímu (a současně od teoretického k praktickému). Autorka především v teoretické části práce využívá standardních vědeckých metod, uvést lze především metodu deskriptivní a analytickou. Práce je dále doplněna o tři přílohy, které originálně (původně) jsou součástí pokynu policejního prezidenta ze dne 21. června 2018, o kriminalistickotechnické činnosti (konkrétně se jedná o záznam o předání a převzetí věcí a stop, vzor náčrtku a vzor plánu).

Téma ohledání místa činu je v diplomových pracích z hlediska teoretického zpracováváno častěji, avšak jen výjimečně se diplomanti specificky zaměřují také na složitější praktické aspekty a provádí vlastní empirický výzkum, jak v předložené práci diplomantka učinila. Na praktickou část zpracovanou především na základě kvalitativní metody empirického výzkumu spočívajícího v předem připravených polostrukturovaných rozhovorech s příslušníky bezpečnostních sborů (Policie ČR) dále navazuje kapitola shrnující náměty autorky *de lege ferenda*. Z již konstatovaného je patrné, že práce (i) z hlediska koncepčního představuje ve srovnání s dalšími diplomovými pracemi na obdobné téma nadstandardní rozpracování vybrané problematiky.

Také z hlediska věcného oponent shledává diplomovou práci jako nadprůměrnou. Diplomantka prokázala velmi dobrou až výtečnou orientaci ve zvolené problematice a zpracování zjevně věnovala dostatek času a péle, o čemž svědčí také odborné konzultace s praktiky a bohatý seznam literárních (a dalších) pramenů. Oponent v textu neshledal závažnější věcné nedostatky. Drobné nedostatky (či neúplnosti) pak – možná paradoxně – vyplývají především z širokého okruhu pramenů včetně pramenů historických. Jako jeden z příkladů lze uvést poznámku pod čarou č. 97, kde je v důsledku použití literárního zdroje z roku 1976 uvedena tradiční letitá praxe při zajišťování daktyloskopických stop, ačkoliv již existují mnohé metody pokrokovější, kterých se častěji využívá a které by patrně bylo dobré také zmínit (poněkud netradiční je i rozlišování autorky mezi stopami latentními a neviditelnými, což by mohlo být diplomantkou blíže osvětleno při ústní obhajobě). Oponent si dále není jistý, z jakého důvodu diplomantka v poznámce pod čarou č. 80 u pátrání „po horké stopě“ nereflktuje možnost osobu sledovat bez pořizování záznamů, tedy podle § 158d/1 tr. řádu.

Teoretická část diplomové práce je na vysoké úrovni. Vyzdvihnout je možno kupříkladu pečlivě provedené vymezení základních pojmů prismatem různých autorů (např. vymezení samotného pojmu ohledání) či rozbor problematiky ohledání místa činu v soukromých objektech nebo ryze aktuální otázku DVI týmů pod Kriminologickým ústavem v Praze. Teoretické pojednání obohacují a prakticky ilustrují náčrtky a schémata, a to např. u popisu jednotlivých způsobů ohledání. Ocenění zasluhuje také detailnost rozboru ve vybraných otázkách, kdy například u dokumentace ohledání místa činu diplomantka neopomíná ani zvláštní druhy dokumentace (fotografický systém DMU, dokumentační systém SPHERON R2S CRIME či metody prostorového laserového skenování).

Přestože i teoretická část textu je – jak výše uvedeno – kvalitní, musí být z pohledu oponenta jednoznačně vyzdvížena především část praktická a (nejen) na ní navazující náměty *de lege ferenda*. Autorka se zaměřila na otázku, zda jsou právní mantinely ohledání místa činu nastaveny tak, aby bylo možné provádět jej kvalitně a následně jej použít jako důkaz v trestním řízení. S ohledem na obsáhlost této otázky si položila také čtyři konkrétnější specifické dílčí otázky, například zda mají osoby provádějící ohledání místa činu znalosti a kvalifikaci pro jeho efektivní provedení. Data byla autorkou sbírána v rámci územního odboru Českých Budějovic. Ačkoliv diplomantka v závěru empirické části dospěla k závěrům, že stávající zákonné nastavení je v zásadě správné a odpovídající, nebála se na řešené otázky nahlížet z vícero sporných úhlů pohledu a kriticky řešené aspekty hodnotit. Zvažovány přitom byly i praktické otázky, například týkající se změny právní kvalifikace v průběhu řízení (str. 80 práce). Čtivou a kvalitní je i část věnovaná jednotlivým druhům pitev, zejména pitvě zdravotní a soudní.

Kladně je možné hodnotit jazykovou vybavenost autorky i způsob a formu jejího vyjadřování a zasazování řešených problematik do širšího kontextu. Formální úprava textu je na dobré

úrovni, z textu je patrná provedená jazyková korektura (oponent například vyzdvihuje málokdy se v pracích vyskytující dodržení pravidla, že se řádek nemá zalomit v mezislovních mezerách, které jsou užity ve spojení slabičných a neslabičných předložek a spojek s následujícím slovem). Přesto má oponent ke gramaticko-jazykové stránce práce některé dílčí výhrady, které lze shrnout do následujících bodů:

- 1) Text obsahuje nižší množství překlepů (např. ve slově „činu“ na str. 8 v prvním odstavci – „řinu“; ve slově „objekty“ na str. 35 v posledním odstavci – „objektu“), včetně vynechaných písmen ve slovech (např. u termínu *vyplývá* v posledním odstavci na str. 12 – „vplývá“; u termínu *se zabývá* na str. 14 – „se zbývá“; u termínu *systematicky* na str. 27 – „systematiky“; nebo u názvu třetí přílohy)
- 2) Lehce rušivé je časté opakování některých výrazů, především autorkou zjevně oblíbeného spojení „též i“ (srov. např. na str. 9, 10 či 11, 15, ale i v dalších částech textu až po samotný závěr) a spojky „že“ (např. na str. 35).
- 3) Některé věty nejsou příliš čtivě či logicky sestaveny, případně v nich patrně absentují výrazy či jsou termíny zaměňovány (např. první věta v posledním odstavci na str. 10 – „Větší míru pozdvižení tvoří postavení nezúčastněné osoby“; věta na str. 13 – „Úprava dalších trestních může být však odlišná“; či věta v poznámce pod čarou č. 80 – „...kdy je zapotřebí po pachateli neprodleně páchat...“). Upozornit je na některých místech vhodné i na užitá spojení, např. „pověřen soud“ na str. 13.
- 4) Místy chybné psaní čárek ve větách (např. na str. 15 ve čtvrté větě druhého odstavce) či drobné gramatické nesrovnalosti (např. ve slovech jež/jenž, str. 63).

Studentka v práci čerpala z dlouhé řady tuzemských i zahraničních pramenů, vynechána nebyla ani judikatura. Práce se zdroji je zcela korektní. Počet pramenů je vysoký, ocenit je třeba využití informací z interních předpisů (aktů) Policie ČR. Kladné hodnocení dále zaslouží aktuálnost pramenů (viz např. od letoška účinná metodika týkající se nařizování soudních pitev, kterou autorka reflektuje v textu). Diplomantka v praktické části vycházela také z praktických poznatků a informací obstaraných od příslušníků SKPV, které v textu vhodným způsobem zmiňuje. Citování je prováděno v souladu s předepsanou citační normou a důsledně, o čemž svědčí i 200 poznámek pod čarou (*z opravdu jen drobných nesrovnalostí při citování lze uvést například patrně chybně uvedený rok publikace v poznámce pod čarou č. 117*).

Oponent neshledal známky plagiátorství, čemuž odpovídá i výsledek kontroly v systému Theses.cz (*celková podobnost 23 %*) a v systému Turnitin (*celková podobnost 18 %*).

Dílčí výhrady v posudku uvedené shledává oponent s ohledem na celkovou kvalitu a pečlivost zpracování za spíše zanedbatelné, neboť se jedná o připomínky, které by u mnohých jiných prací nebyly pro výskyt závažnějších nesrovnalostí posudkem zmiňovány. Z práce je patrný zájem diplomantky o oblast trestního práva a kriminalistiky, přičemž oponentem lze pouze doporučit a podpořit, aby se autorka i nadále právě této oblasti věnovala.

Předložená diplomová práce je nadstandardním zpracováním předmětné problematiky zahrnujícím teoretickou i praktickou rovinu, kritické úvahy i vlastní náměty.

Pro vše výše uvedené oponent práci doporučuje k ústní obhajobě.

Otázky k obhajobě:

Diplomantka by se v rámci ústní obhajoby mohla vyjádřit k některé z následujících otázek:

- 1) V textu diplomantka i s odkazem na pokyn o kriminalistickotechnické činnosti hovoří o tzv. obligatorně-fakultativním prizvání nezúčastněné osoby k ohledání. Oponent by rád znal názor diplomantky, zda je z jejího pohledu takto nastavená praxe žádoucí a zda by kupříkladu nebylo možné obecně přistoupit k nahrazení přítomnosti nezúčastněné osoby obligatorní videodokumentací ohledání (bez ohledu na právní kvalifikaci)?
- 2) Je státní zástupce povinen se v některých případech ohledání zásadně zúčastnit?

Navržený klasifikační stupeň v případě úspěšné obhajoby:

Na základě předloženého písemného znění diplomové práce navrhuje oponent v případě úspěšné ústní obhajoby klasifikaci stupněm: **výborně (1).**

V Praze, dne 13. 3. 2023

JUDr. Mgr. Marek Dvořák, Ph.D.
oponent